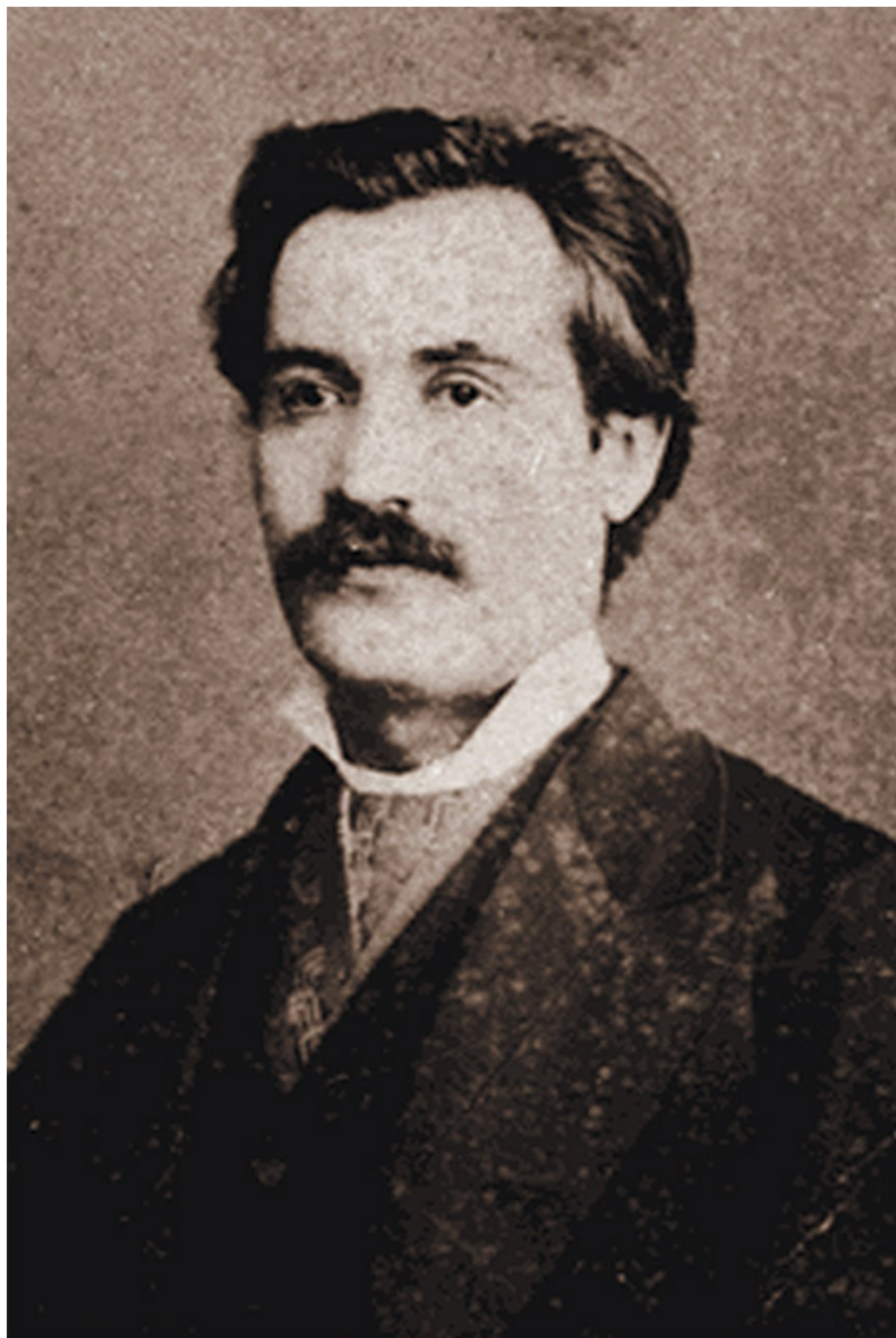

[DRUMURILE S-AU TROIENIT...]
– de Mihai Eminescu [11
decembrie 1877]

Drumurile s-au troienit și comunicația telegrafică pare întreruptă, nici o știre din străinătate nu vine să ne lumineze asupra situației, tocmai acum când toate celea par a atârna de-un fir a păr. Câmpiile albe se-ntind împrejurul Bucureștilor și se pierd în zarea despre miazănoapte, unde a plecat împăratul Rusiei, în zarea despre miazăzi, unde stau oștirile noastre; spre răsărit și spre apus, unde se cumpănesc sorțile Europei. În această izolare în care ne pune bătrâna iarnă, aceiași pe vremea craiului Decebal, când țăranul dacic, îmbrăcat în cojoc mișos, trecea Dunărea-nghețată, aceeași astăzi, când Vodă ține Dunărea cu oștirile românești, în această izolare ne apasă mai cu greu gândirea la ce rău loc ne-au așezat Traian împăratul pe această muchie de lume, la cest vad de popoare carile ne privesc pe noi numai ca pe un fel de gard pe deasupra căruia se ceartă.

Dar de am fi noi măcar oameni ca oamenii, de-am fi știut să ne îngrădim, încât să nu poată juca nimeni pe stăpânul în casa noastră, de-am fi rămas atât de exclusiviști precum erau părinții noștri, tot ar fi fost cum ar fi fost și tot o mai puteam duce cu bine de pe o zi pe alta.

Dar așa ne-am dezgrădit, făcând drum lung unei civilizații pripite, unei prospăieli apusene care, în schimbul păturilor bogate ale brazdei noastre, ne împle cu trebuințe de cari n-am fi avut trebuință; prin legiuiri de un caracter cosmopolit pe cari liberali obicinuesc a le numi „tot ce e românesc”, am făcut din țara noastră o nouă Americă, în care se grămădește superfluența populațiilor apusene, cărora le convine foarte bine teoria de „om și om” de egalitate, libertate și fraternitate pe socoteala noastră.

Nevoind sau neputând cunoaște că orice stat are nevoie de clase puternice, am ridicat din temelie toate puterile vechi ale țării, fără a socoti că o casă veche de piatră, dar cam strâmtă, e totuși mai bună pentru vreme de iarnă și pentru nevoi de cât un palat de ... hârtie franțuzească. Noi am făcut în statul nostru ceea ce se face în școlile noastre.

Învățători cari nu știu nici a scrie bine dau în mâna copiilor cărți scrise într-o limbă pe cari ei n-o înțeleg și-i pun să învețe filă cu filă lucruri pe cari ei nu și le pot închipui, încât, când băieții au ajuns la capăt cu învățătura, rămân cu capul plin de cuvinte al căror înțeles nu l-au știut niciodată și, neputându-se folosi nici într-un fel de acele cunoștințe moarte și fără de preț, rămân cu zilele încurcate și tăind cânilor frunză, până ce, prin intrigi și umiliri cari dărâmă și restul de caracter ce le mai rămăsese dat de la natură, ajung persoane publice spre a continua asupra generației viitoare sistemul vechi de stricare a minții și a inimei.

Astfel demagogii noștri crescuți în străinătate, văzând nevoile poporului nostru, l-au învățat pe de rost cuvinte deșerte și c-un înțeles negativ numai, socotind că prin cuvinte se întemeiază binele unui popor.

Numai pe cele mântuitoare: „munca” și „economia” întru ale lor și ale statului nu l-au învățat pe popor niciodată. Astfel țăranul dacic, care trecea în cojoc mițos Dunărea-nghețată în vremea craiului Decebal, avea mai multă perspectivă de viitor pentru limba și obiceiurile lui și pentru felul lui de a fi decât țăranul lui Vodă Carol, care se reântoarce la vatra sa și nu mai găsește nimic din felul lui de a fi, ci numai așezăminte franțuzești, negoț jidovesc, industrie austriească, limbă pășărească și liberali cari nu muncesc nimic și trăiesc din exploatarea ideilor politice.

Dac-am fi la loc bun, ca Spania sau Anglia, ne-am bate-n capete și tot vechile năravuri românești ar pluti deasupra ca untdelemnul pe apă. Dar, pe acest vad de popoară, din cearta noastră numai dușmanul câștigă.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1 noiembrie 1877 – 15 februarie 1880

TIMPUL

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1980

Vol X

Mihai-Eminescu.Ro